

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Samoilla laduilla, eri tasoilla: Kuntien erityisliikunta ja valtion yhdenvertaisuus- ja tasa-arvopolitiikka

Puheenjohtaja Hanna Kosonen,
Valtion liikuntaneuvosto, yhdenvertaisuus ja tasa-
arvojaosto

Erityisliikunnan symposio 2.6.2016
Scandic Park

Valtion liikuntaneuvoston jaostot 2015-2019

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Jaoston kokoonpano

Puheenjohtaja
Hanna Kosonen

Jäsenet
Satu Alanen
Pasi Koski
Ismo Läntinen
Minna Minkkinen
Mina Mojtahedi
Petri Pohjonen
Jussi Pyykkönen
Hilkka Laitinen

Sihteeri
Toni Piispanen

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvojaosto

Perustuslaki. Perusoikeudet 6 §

Yhdenvertaisuus

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.

Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Sukupuolten tasa-arvoa edistetään yhteiskunnallisessa toiminnassa sekä työelämässä, erityisesti palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehdoista määrättäessä, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.

Liikuntalaki

lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus

Yhdenvertaisuuslaki

Kielletyt syrjintäperusteet ovat ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy.

Tasa-arvolaki

tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä

- sukupuolten välinen tasa-arvo
- liikkumis- ja toimintaesteiset
- maahanmuuttajat
- seksuaalivähemmistöt
- sukupolvien välinen tasa-arvo
- kielivähemmistöt
- taloudellinen tasa-arvo
- alueiden välinen tasa-arvo

Koordinoi ja valmistelee arviointimallin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokysymysten näkökulmasta (sis. OKM:n liikuntapolitiikan sekä muut hallinnon alat)

Aloitteiden tekeminen ja valmistelu liikuntaneuvostolle ajankohtaisista liikunnan yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvistä asioista.

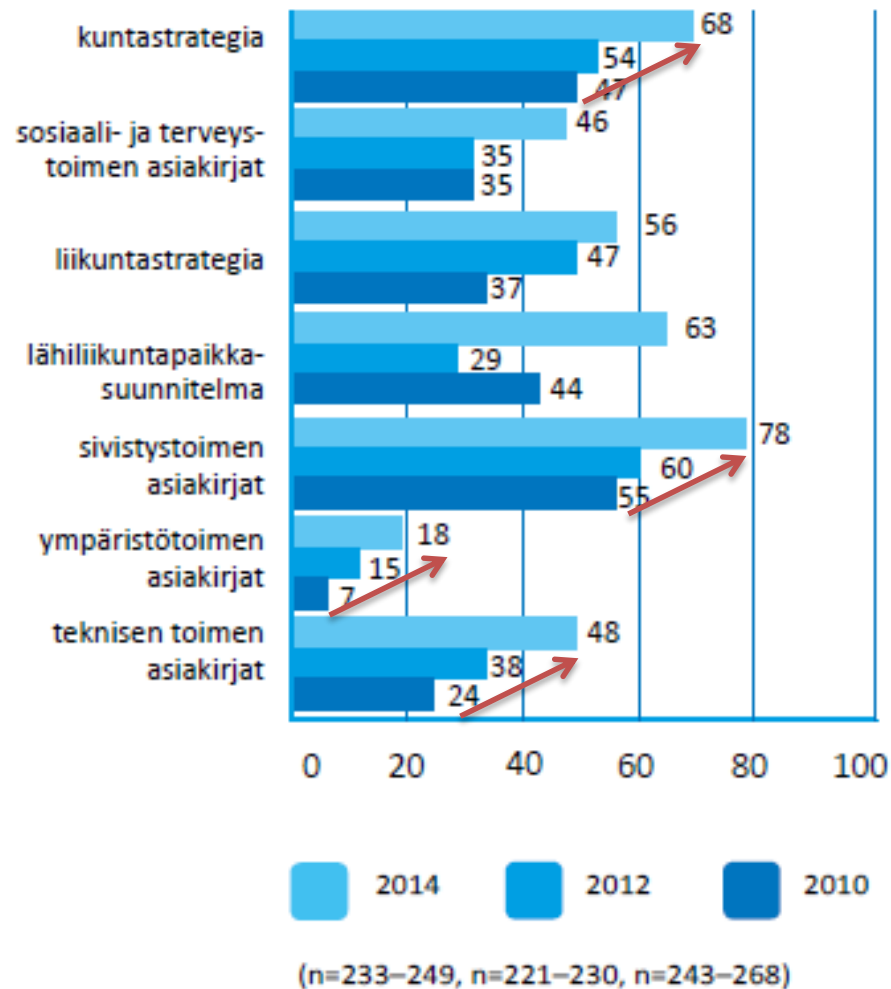
Valmistelee lausuntoja omasta näkökulmasta.

Miksi arviointi on tärkeää?

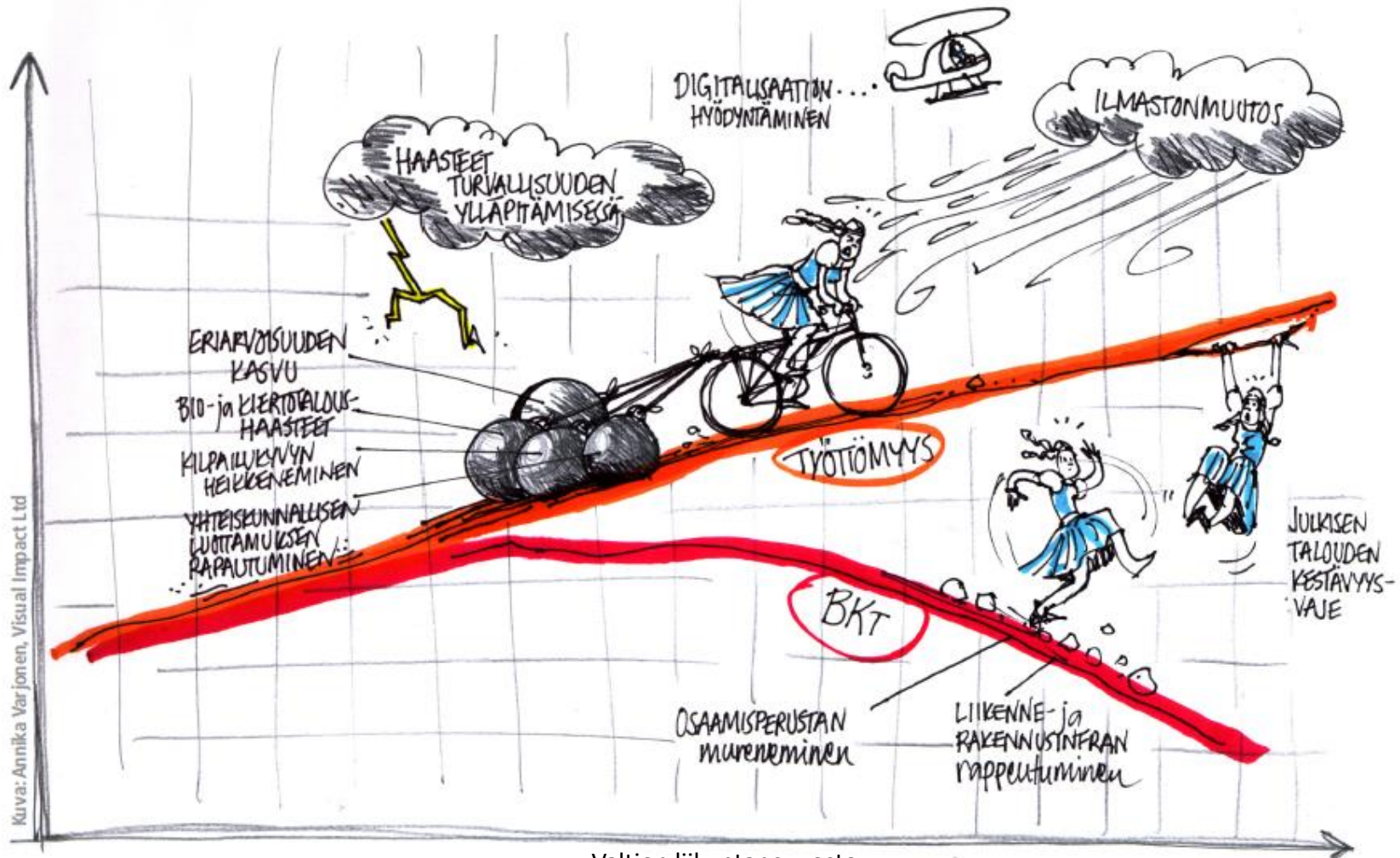
- Arviointi välttämätön ja tärkeä osa julkisen hallinnon toimintaa.
- Julkisten varojen käytön tarkoituksenmukaisuuden ja tuloksellisuuden osoittaminen, liikuntapolitiikan läpinäkyvyyden lisääminen.
- Arviointi liikuntapoliittisen kehittämisen työkalu, ei ylimääräinen rasite!
- Parhaimmillaan tukee päätöksentekoa ja mahdollistaa voimavarojen mahdollisimman tehokkaan suuntaamisen keskeisten liikuntapoliittisten päämäärien saavuttamiseksi.
 - Onko valtionhallinnon toimenpiteillä aidosti ollut vaikutusta ihmisten liikuntaedellytysten lisäämisessä jne.?
 - Täytyykö tavoitteenasettelua korjata?
 - Onko valtion toimenpiteillä kielteisiä vaikutuksia?
- Mahdollistaa liikuntakulttuurin kokonaishahmon piirtämisen ja keskeisten trendien seurannan.

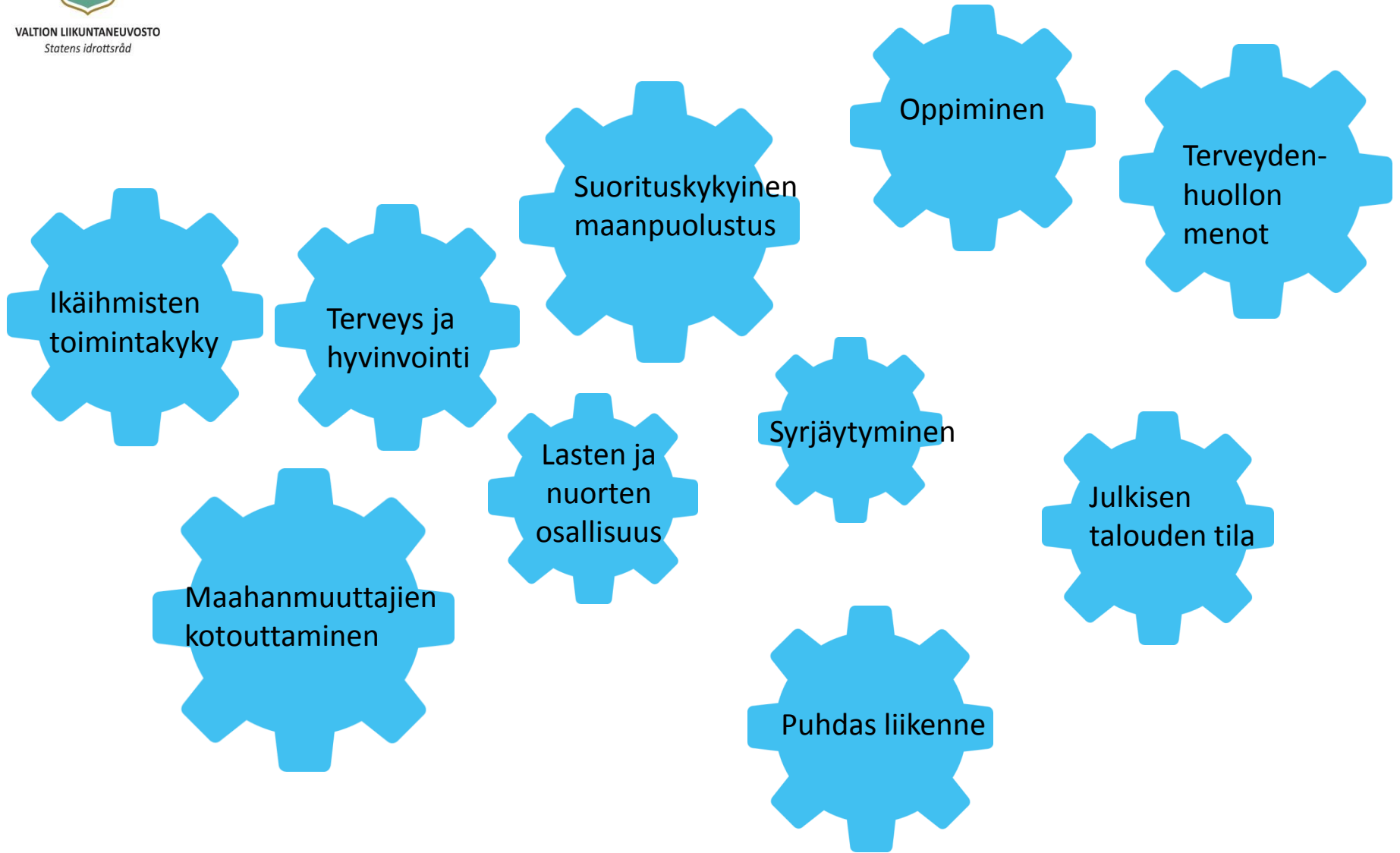
Edistetään informaatio-ohjauksella, että liikunta sisältyy kuntien strategioihin.

Yhteiskunnan isoissa asioissa pysyttävä mukana

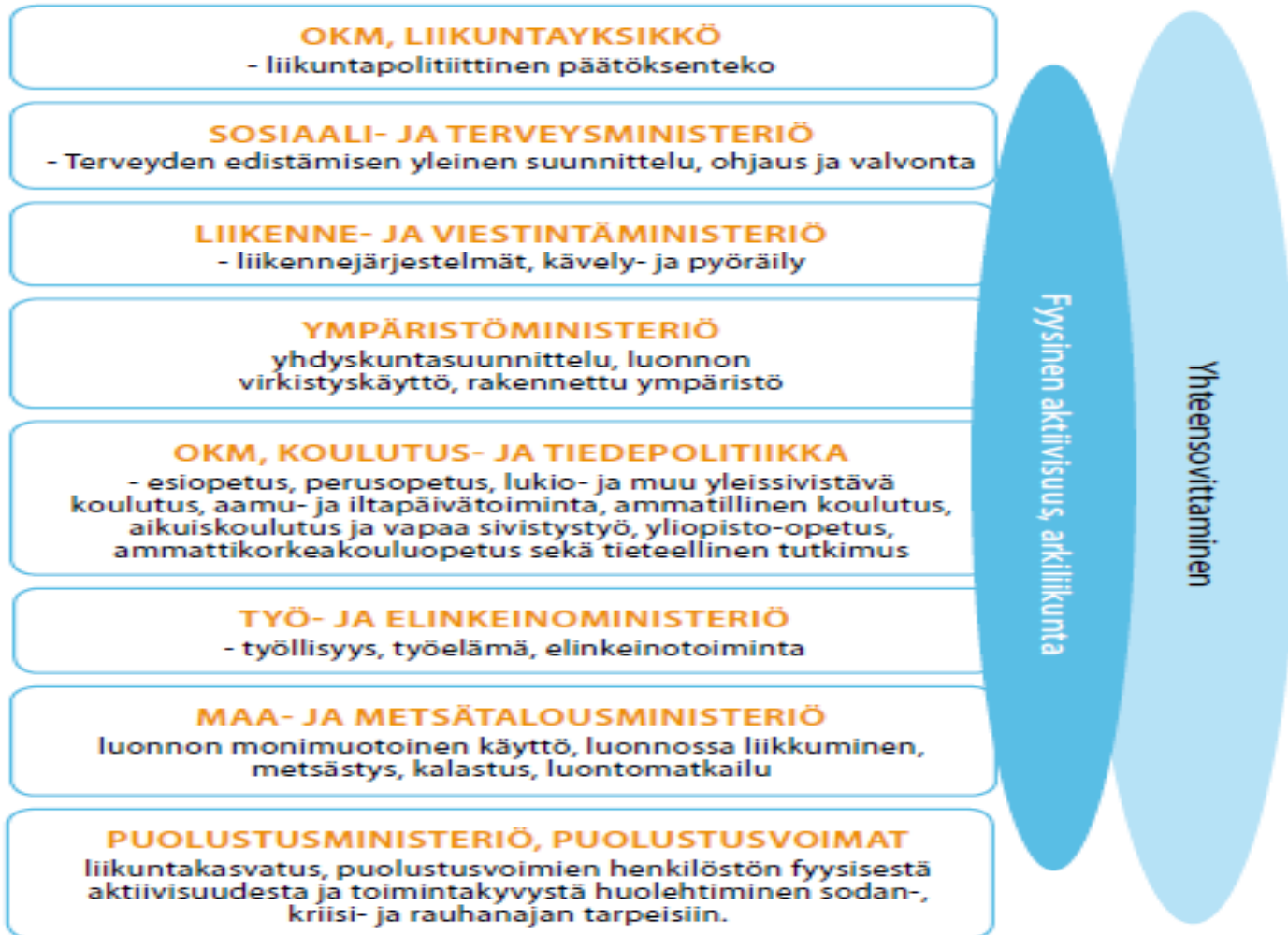

Kuva: Annika Varjonen, Visual Impact Ltd

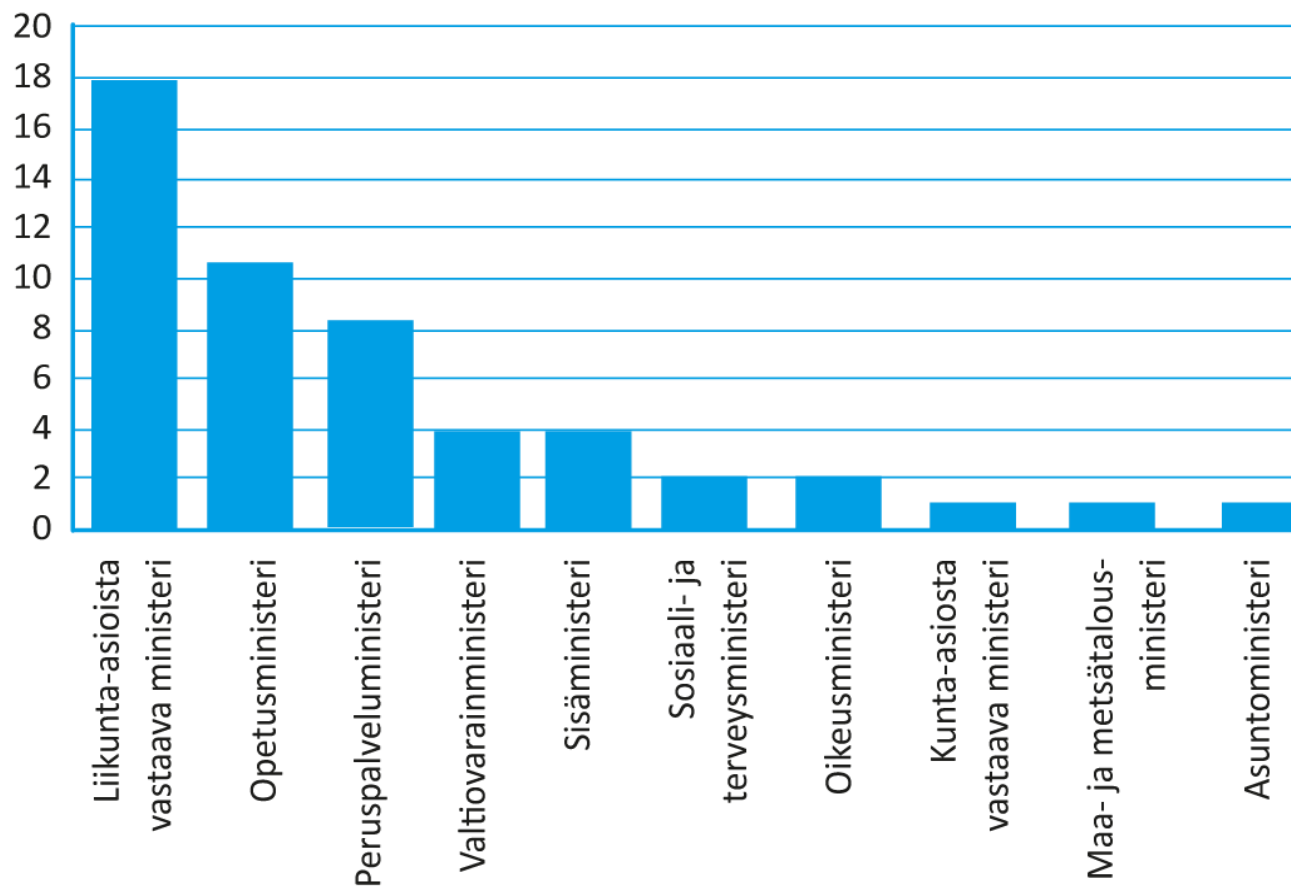

Fyysisen aktiivisuuden yhteensovittaminen

Kirjalliset kysymykset ministereille hallituskaudella 2011–2015

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Miten edetty kansanterveysjärjestöjen valtionavustusasiassa ?

- valtion liikuntaneuvosto on käsitellyt kansanterveysjärjestöjen valtionavustusasiaa kevään aikana 3 kokouksessa sekä antanut lausunnon uusien liikuntaa edistävien järjestöjen valtionapuperiaatteista.

Jokaiselle mahdollisuus toteuttaa liikunnallista itseään

[Meet the Superhumans](#)

Erityisliikunnan haasteet kuntatasolla

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Liikunnan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Mistä on kysymys?

Uusi julkaisu VLN sarjassa: Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyö valtion liikuntapolitiikassa. Pyykkönen, T. (2016)

- **Lähtökohtana ihmisen oikeuksien suojeleminen, ei liikunnan lisääminen.**
- Ensin **yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolait**, sitten liikuntalaki.
- Kyse on ensisijaisesti heistä, jotka **haluavat** liikkua, järjestää liikuntaa ja/tai työskennellä liikunnan parissa.
- Toimenpiteitä ohjaavat **ihmisten kokemukset kohtelustaan**, ei niinkään esim. liikuntapoliittinen toive ”yhteiskunnan sairauskuluja vähennettävä liikunnalla”.
- Kyse on paljolti enemmistön **asenteiden ja käytäntöjen tarkistamisesta**.
- **Huom!** Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo voivat edistyä, vaikka liikunnan/liikkujien määrä ei kasvaisi.

Liikunnan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo **vs. soveltavaliikunta**

- **Erityisliikkuja määritellään biolääketieteellisen terveydentilan ja puuttuvan fyysisen toimintakyvyn kautta.**
 - määrittelystä on ollut vaikea irtautua, varsinkin kun koko nykyinen liikuntapolitiikkamme on rakennettu juuri terveysongelmien ja -uhkien varaan.
- **Biolääketieteellisillä silmälaseilla** vaikea tunnistaa uusia etnisiä, kielellisiä, kulttuurisia ym. ryhmiä tai yksilöllisiä tarpeita.
- Tuoreempi **sosiaalinen näkökulma** haastaa etenkin enemmistön: ongelmat eivät erilaisissa ihmisissä ("noissa toisissa"), vaan kunkin ihmisen ja ympäristön suhteessa ("hänestä ja meistä").
- Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyö kohdistuu **harrastamiseen**, mutta myös **osallistumisen ja työskentelyn turvaamiseen**. Myös erityisliikunnan piirissä voi esiintyä syrjintää ja sukupuoleen liittyvää häirintää.

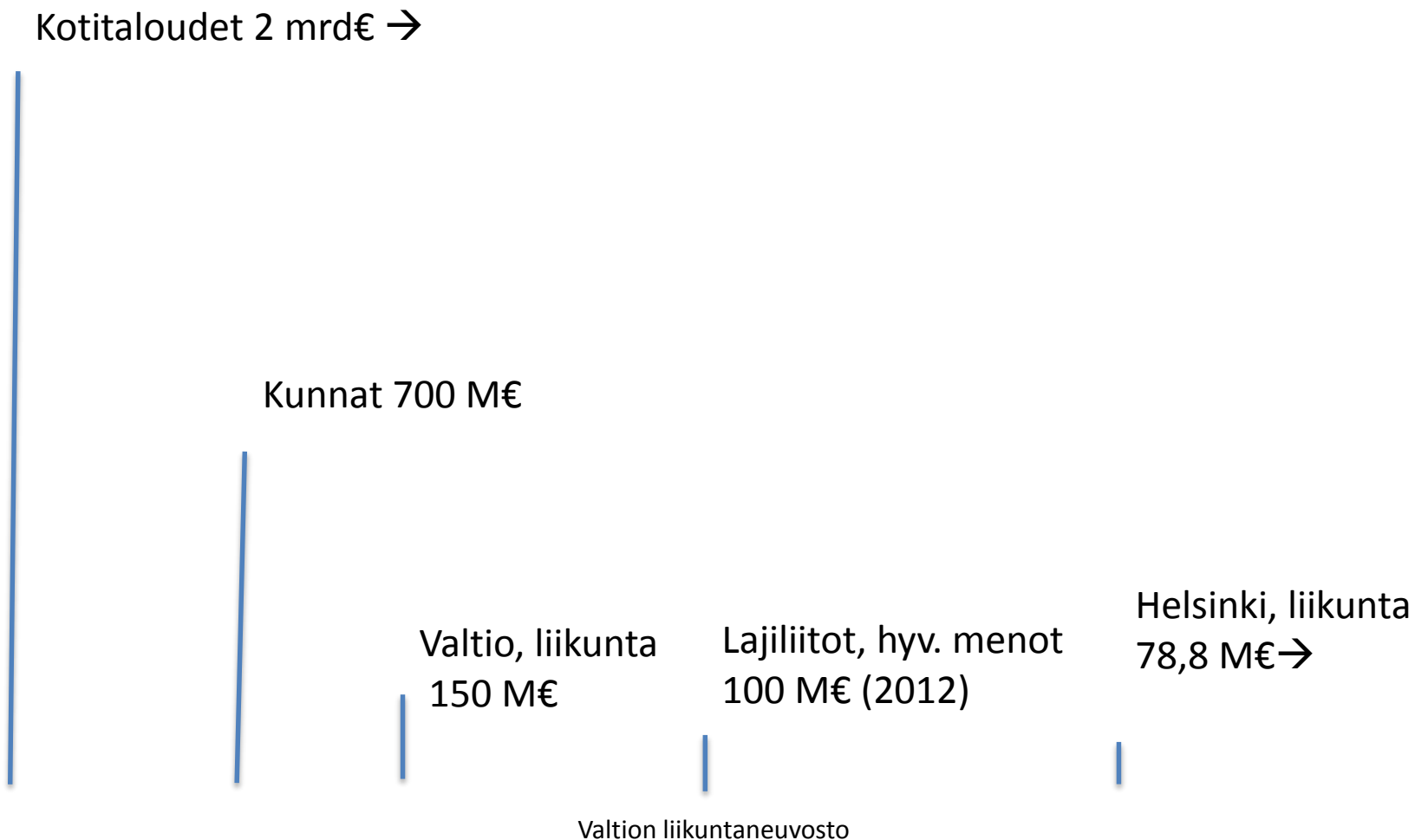

Uusi liikuntalaki

- **Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustavoitteista tehtiin lähtökohdat**
- uusi linjaus liikuntalaissa – ja **käänteentekevä**, jos se otetaan tosissaan.
- Enää ei riitä, että ”harrastetaan tavoitteita”, nyt on **varmistettava** jo lähdössä konkreettiset toimenpiteet ja **seurattava**, että jotain myös tapahtuu.
- OKM:n **liikunnan vastuualueella** merkittävä tehtävä koko liikuntajärjestelmän ”ruotuun” saattamisessa. Hyviä pyrkimyksiä toki on (esim. VALOssa).
- **VLN** ei aiemmin arvioinut tasa-arvoa tai yhdenvertaisuutta.

Näkökulmia valtion merkitykseen liikunnan edistämisessä

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Kiitos!!

Elinsiirron saaneiden urheilun Euroopan mestaruuskilpailut järjestetään **10.–17. heinäkuuta** 2016 Vantaalla.

Vie vanhus ulos –kampanja 6.9-6.10.2016

Paralympialaiset, Rio **7.9.2016 - 18.9.2016**

Special Olympics -talvimaailmankisat Itävallassa **14.–25.3.2017**

[The Superhumans Return](#)